

Енергетична безпека завдяки підвищенню енергоефективності

Через війну енергетичній системі України загрожує колапс. Підвищення енергоефективності може покращити ситуацію.

Виклик: стабільне енергопостачання під час війни

Енергетична безпека в Україні не є суто технічним або економічним питанням, вона також стосується гуманітарних та безпекових аспектів: збереження стабільного енерго- та теплопостачання має критичне значення для країни та її громадян. Для надійного енергопостачання у довгостроковій перспективі Україна має підвищити рівень енергоефективності.

Забезпечення стабільного енергопостачання та проведення реформи енергетичного сектора пов'язані з великими викликами для України. Мета полягає у забезпеченні надійного, соціально справедливого та конкурентоспроможного енергопостачання, яке до 2050 року має стати безпечним для клімату. Як кандидат на приєднання до ЄС Україна прагне повністю інтегруватися з європейською мережею електро- та газопостачання, а також приєднатися до директив ЄС з питань енергетики. У зв'язку з цим Україна планує зменшити обсяг енергоспоживання до 2030 року. Ця трансформація відбувається під час війни з Росією.

«Відбудувати краще, ніж було»: студенти професійного училища у Харкові вчаться монтувати енергоощадні вікна в будівлі училища, яка була пошкоджена через війну.

Назва проєкту:	Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні
Замовники:	Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ), Державний секретаріат Швейцарії з економічних питань (SECO)
Виконавець:	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Політичний партнер:	Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України
Територія діяльності:	Україна
Тривалість:	2020–2026
Контактна особа:	Грегор Брьомлінг, gregor.broemling@giz.de

З самого початку вторгнення Росія цілеспрямовано атакує енергетичну інфраструктуру України. У 2022-2023 рр. російські обстріли майже призвели до повного колапсу: понад 12 мільйонів громадян зіткнулися з перебоями у постачанні електроенергії, опалення та води. З початку 2024 року руйнувань зазнали передусім об'єкти виробництва електроенергії. Щоб їх відновити, необхідний не лише швидкий ремонт, а й одночасна заміна застарілої інфраструктури. Ці зусилля мають великий потенціал для підвищення енергоефективності.

Наш підхід до розв'язання проблеми: підвищення енергоефективності в усіх регіонах країни

За дорученням Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) та Державного секретаріату Швейцарії з економічних питань (SECO) GIZ реалізує проєкт «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні», який надає Україні підтримку у трансформації її енергетичної системи задля екологічно безпечного та ефективного енергопостачання. У такий спосіб ми робимо внесок в енергетичну безпеку та реалізацію довгострокових цілей з декарбонізації, згідно з нормами ЄС та положеннями Паризької угоди.

Ми надаємо уряду України консультативну підтримку з імплементації Директив 2012/27/ЄС та 2010/31/ЄС, а також підтримуємо розроблення відповідного національного законодавства. Ми сприяємо реалізації заходів з підвищення енергоефективності у громадах та запроваджуємо тему енергоефективності у системі професійної освіти та підвищення кваліфікації, а також у роботі підприємств. Окрім цього, ми пропонуємо тренінги з енергетичного менеджменту для працівників органів місцевого самоврядування та підтримуємо запровадження систем енергетичного менеджменту і розроблення муніципальних енергетичних планів.

У Сумській та Чернігівській областях ми надаємо консультативну підтримку підприємствам, які зазнали руйнувань або пошкоджень через російську агресію, щодо оцінювання збитків, технічного аналізу та відбудови, яка відповідає сучасним нормам та вимогам з енергоефективності. Ми приділяємо особливу увагу підготовці та підвищенню кваліфікації студентів у закладах професійної освіти, підвищенню привабливості технічних інженерних спеціальностей та підтримці гендерної рівності в енергетичному секторі.

Енергетична безпека: завдяки сонячним станціям на даху дитяча лікарня у прифронтовому районі може забезпечити своїх пацієнтів електроенергією навіть у разі вимкнень.

«Допомога для всього регіону»

Ольга Заїка, власниця «Хлібокомбінату № 2» у Чернігові. Нова електрична піч, придбана за підтримки проекту, зробила пекарню незалежною від газу і допомагає заощадити 205 МВт/год енергії та зменшити викиди вуглекислого газу на 45 тонн на рік.

Видавець:
Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Головні офіси GIZ: Бонн та Ешборн

GIZ Україна
Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні
вул. Антоновича, 16-Б
01004 Київ, Україна
www.giz.de/ukraine-ua

Наші результати: комплексна підтримка ініціатив з енергоефективності

- Ухвалено 14 законів та постанов з питань енергоефективності, половина з них – під час війни.
- Для реалізації пілотного проекту з підвищення енергоефективності будівлі Міністерства фінансів України було надано 315000 євро.
- 25 громад створили систему енергетичного менеджменту та продовжують отримувати допомогу та консультативну підтримку з питань використання енергії у нестабільних умовах.
- 24 українські громади отримали гранти в розмірі 100000 євро для реалізації проектів з підвищення енергоефективності в громадських будівлях та на об'єктах критичної інфраструктури.
- Місто Київ отримало грант у розмірі 500000 євро для встановлення сонячних панелей загальною потужністю 60, 100 та 120 кВт у трьох лікарнях. У поєднанні з накопичувальними системами вони забезпечують постійне енергопостачання навіть в умовах вимкнення електроенергії та забезпечують можливість цілодобової роботи цих лікарень.
- 18 дитячих садків отримують геліосистеми для безперебійного постачання гарячої води.
- 10 підприємств у Сумській, Харківській та Чернігівській областях, які постраждали через бойові дії, отримали гранти на загальну суму 250000 євро та придбали на ці кошти обладнання й матеріали для підвищення енергоефективності.
- Працівники 25 приватних та комунальних підприємств, переміщених або пошкоджених через війну, взяли участь у тренінгах з підвищення енергоефективності. 15 підприємств отримали гранти в розмірі 10000 євро для кожного підприємства та реалізували заходи з підвищення енергоефективності.
- Понад 3570 студентів узяли участь у фахових курсах в межах проекту, а понад 640 викладачів пройшли курси з підвищення кваліфікації.
- 250 представників медіа стали учасниками нової журналістської мережі з питань енергоефективності.

«Ми вирішили залишитися тут і продовжити роботу, бо знаємо, що наша продукція потрібна багатьом людям. Ми постачаємо випічку всьому Чернігову. Щиро дякуємо за підтримку – вона потрібна не лише нам, а й усьому регіону».

Місце та рік публікації: Київ, 05/2025

Дизайн: Дмитро Нікулін

Фото: © GIZ

Текст: Йорн Леонхардт

GIZ несе відповідальність за зміст цієї публікації.

За дорученням Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку (BMZ)